

Tillsyns- och marknadskontrollplan 2019

TILLSYN 2/19

Kemikalieinspektionen är en myndighet under regeringen. Vi arbetar i Sverige, inom EU och internationellt för att utveckla lagstiftning och andra styrmedel som främjar god hälsa och bättre miljö. Vi har tillsyn över reglerna för kemiska produkter, bekämpningsmedel och ämnen i varor och gör inspektioner. Vi ger också tillsynsvägledning till kommuner och länsstyrelser. Vi granskar och godkänner bekämpningsmedel innan de får användas. Vårt miljö kvalitetsmål är Giftfri miljö.

© Kemikalieinspektionen.

Artikelnummer: 511 314.

Förord

Tillsyns- och marknadskontrollplanen beskriver vilka tillsynsaktiviteter som prioriteras för 2019 inom Kemikalieinspektionens ansvarsområde.

Planen har tagits fram av chefen för Avdelningen tillsyn och statistik. Den har beslutats av generaldirektör Nina Cromnier.

Sundbyberg i januari 2019

Kemikalieinspektionen

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	5
Summary	6
1 Inledning	7
1.1 Tillsyns- och marknadskontrollplan	7
1.2 Fördelning av resurser	7
1.3 Kemikalieinspektionens operativa tillsyn.....	8
1.4 Systematiskt förbättringsarbete	8
2 Kemiska produkter	8
2.1 Kort beskrivning av tillsynsområdet	8
2.2 Strategier för urval av tillsynsprojekt	9
2.3 Tillgängliga resurser	10
2.4 Planerade tillsynsaktiviteter.....	10
3 Bekämpningsmedel	11
3.1 Kort beskrivning av tillsynsområdet	11
3.2 Strategier för urval av tillsynsprojekt	12
3.3 Tillgängliga resurser	13
3.4 Planerade tillsynsaktiviteter.....	13
4 Varor	14
4.1 Kort beskrivning av tillsynsområdet	14
4.2 Strategier för urval av tillsynsprojekt	15
4.3 Tillgängliga resurser	15
4.4 Planerade tillsynsaktiviteter.....	15
Bilaga – Laglista	18

Sammanfattning

Tillsyns- och marknadskontrollplanen beskriver vilka tillsynsaktiviteter som prioriterats för 2019.

Planen beskriver enbart Kemikalieinspektionens operativa tillsynsarbete och marknadskontroll. Tillsynsvägledning till kommuner och länsstyrelser berörs inte i denna plan.

Kemikalieinspektionen delar in den operativa tillsynen på myndigheten i tre områden; kemiska produkter, bekämpningsmedel och varor. Under varje huvudområde beskrivs aktuella prioriteringar samt en sammanställning av 2019 års planerade projekt. Vi prioriterar insatser utifrån ett långsiktigt riskminimeringsperspektiv och kravet på att vår tillsyn ska vara konkurrensneutral.

Under 2019 kommer tillsynen av kemiska produkter och bekämpningsmedel att ske bland annat genom regionbaserad systematisk kontroll som kompletteras med riskminimerande insatser inom prioriterade ämnes- eller produktkategorier.

Vi kommer fortsätta vår satsning på tillsyn av e-handelsföretag, nu i samverkan med övriga nordiska länder.

Under året planeras också ett antal olika samverkansprojekt på kommunal, statlig, nordisk och EU-nivå. För samtliga tre tillsynsområden kommer vi såsom tidigare, avdela resurser för att granska inkommande tips från företag, andra myndigheter och allmänhet.

Summary

This enforcement and market surveillance plan outlines the enforcement activities that we will prioritise during 2019. The plan describes the Swedish Chemicals Agency's own operational enforcement role and market surveillance, it does not consider the enforcement guidance to the Swedish municipals and county boards.

The Swedish Chemicals Agency's operational enforcement is comprised of three main areas: chemical products, pesticides and chemicals in articles. Our current priorities and a summary of the projects planned for 2019 are described under each main area. Projects are prioritised based on the perspective of long-term risk minimization and the principles of a transparent and neutral enforcement, i.e. should not affect business competition.

During 2019, the enforcement of chemical products and pesticides will be performed through regional-based systematic control, supplemented with risk minimisation measures in prioritised substance or product category areas.

One of our oncoming projects will focus on developing effective methods to address the practical and legal difficulties in the enforcement of products and articles placed on the Swedish market through internet trading. The project will cover the enforcement of both chemical products and articles.

For all the three enforcement areas, we will allocate resources to tackle incoming tips from companies, other authorities and complains raised by the public.

1 Inledning

1.1 Tillsyns- och marknadskontrollplan

Kemikalieinspektionens övergripande mål är att arbeta för en giftfri miljö.

Enligt 1 kap 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) ska en operativ tillsynsmyndighet upprätta en tillsynsplan varje verksamhetsår för sin operativa tillsyn. Tillsynsplanen ska beskriva hur tillsynsarbetet ska bedrivas. En statlig operativ tillsynsmyndighet ska dessutom beskriva hur myndigheten har avvägt fördelningen av resurser inom och mellan olika ansvarsområden enligt miljöbalken och hur resurserna har anpassats efter det tillsynsbehov som finns.

Enligt artikel 18.5 förordning (EG) nr 765/2008 artikel om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter ska medlemsstaterna inrätta, genomföra och regelbundet uppdatera program för marknadskontroll. Dessa planer ska göras tillgängliga för allmänheten. Kemikalieinspektionen ska enligt 14, 17 och 18 §§ förordningen (2011:703) om leksakers säkerhet samt 1 kap. 5 § miljötillsynsförordningen uppfylla dessa krav inom inspektionens tillsynsområde.

Enligt 9 och 10 §§ produktsäkerhetsförordningen (2004:469) ska tillsynsmyndigheter upprätta program för tillsyn inom sitt tillsynsområde och informera allmänheten om sin tillsynsverksamhet. Kemikalieinspektionen är tillsynsmyndighet för produktsäkerhet i fråga om vissa varor och kemiska produkter enligt andra bestämmelser och är därför tillsynsmyndighet även enligt produktsäkerhetslagen (2004:451), i enlighet med 3 § produktsäkerhetsförordningen.

Kemikalieinspektionens operativa tillsyn är i huvudsak inriktad på utsläppande och tillhandahållande på marknaden och utgör därför marknadskontroll. Denna plan redovisar därför samlat dessa planer och program.

Operativ tillsyn är tillsyn som utövas direkt gentemot den som bedriver en verksamhet. Andra arbetsområden såsom tillsynsvägledning, tillsynssamverkan inom EU samt återkoppling till regelutveckling m.m. ingår inte i tillsyns- och marknadskontrollplanen.

I Sverige bedriver även kommuner och länsstyrelser tillsyn på kemikalieområdet.

Myndigheterna har egna tillsynsplaner som bland annat beskriver kemikalietillsynen. Denna plan beskriver enbart Kemikalieinspektionens operativa tillsynsverksamhet.

Kemikalieinspektionen delar in den operativa tillsynen på myndigheten i tre huvudområden; kemiska produkter, varor och bekämpningsmedel. Under varje huvudområde beskrivs aktuella prioriteringar samt en sammanställning av 2019 års planerade projekt.

1.2 Fördelning av resurser

Enligt 1 kap. 6-10 §§ *miljötillsynsförordningen (2011:13)* ska en myndighet som tilldelats operativa tillsynsuppgifter avsätta resurser som i tillräcklig grad motsvarar behovet av tillsyn samt ha personal med tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet. Myndigheten ska också ha gjort en utredning om tillsynsbehovet inom hela sitt ansvarsområde enligt miljöbalken, detta beskrivs i Kemikalieinspektionens behovsutredning 2019-2021. De insatser som myndigheten beslutar att prioritera utifrån tillgängliga resurser, konkretiseras i Tillsyns- och marknadskontrollplanen.

Budgeten är fördelad på olika finansieringskällor för de tre tillsynsområdena. Inom respektive tillsynsområde viktas resurserna inom ramen för den operativa tillsynen, tillsynssamarbetet

inom EU och tillsynsvägledning för kommuner och länsstyrelser. Fördelningen är ca 80 procent operativ tillsyn, 10-15 procent tillsynsvägledning och 5-10 procent samarbete inom EU. Ambitionen är att uppnå en ändamålsenlig fördelning för att nå miljömålen.

1.3 Kemikalieinspektionens operativa tillsyn

Kemikalieinspektionen utövar tillsammans med kommunerna tillsyn av bestämmelser för utsläppande på marknaden av kemiska produkter, bekämpningsmedel och varor. Inspektionens tillsyn riktar sig främst mot primärleverantörer. Det är företag som tillverkar, importerar, byter namn eller för in kemiska produkter, varor eller bekämpningsmedel till Sverige.

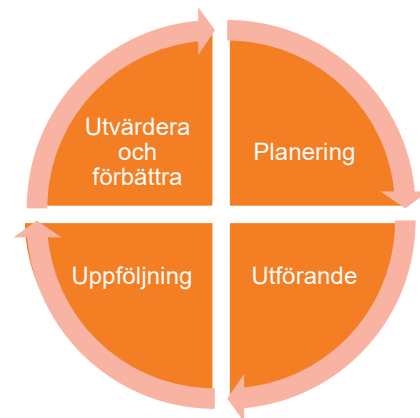
I tillsynen kontrollerar vi att produkter och varor som tillhandahålls på marknaden inte innehåller förbjudna ämnen, att kemiska produkter är korrekt anmälda till produktregistret, samt att bekämpningsmedel är godkända. Dessutom kontrollerar vi att bekämpningsmedel och andra kemiska produkter är rätt klassificerade och att informationskraven i form av märkning och säkerhetsdatablad är uppfyllda. Även för varor kontrolleras att ekonomiska aktörer fullgör sin informationsskyldighet. Kontrollen sker genom granskning av bland annat etiketter och säkerhetsdatablad, genom kemiska analyser samt genom granskning av företagets arbetssätt och rutiner. Vi tillhandahåller information som underlättar för företagen att tolka och följa reglerna.

I de fall lagstiftningens krav inte är uppfyllda ställs krav på rättelse som också kan innebära saluförbud om det är motiverat. Vid misstanke om brott överlämnas ärendet till åklagarmyndigheten, i andra fall kan andra sanktioner, till exempel miljöstraffavgift bli aktuellt.

1.4 Systematiskt förbättringsarbete

Tillsynen genomförs huvudsakligen i form av projekt. Planeringen av varje projekt dokumenteras. Efter genomförandet utvärderas arbetet och resultaten dokumenteras. Resultaten utgör underlag för förbättringar dels i framtida planering av tillsynsaktiviteter och dels för förbättringar i vårt arbetssätt som dokumenteras i myndighetens ledningssystem.

Resultaten från våra tillsynsaktiviteter följs upp i projektrapporter och slutsatser kommuniceras externt via nyheter på www.kemi.se och i vissa fall som publikationer i Kemikalieinspektionens tillsynsserie. Varor som innebär allvarlig risk kommuniceras via Rapex och ICSMS som är informations- och varningssystem som länder inom EU använder för att informera varandra och allmänheten.

2 Kemiska produkter

2.1 Kort beskrivning av tillsynsområdet

I den operativa tillsynen av kemiska produkter granskar vi framför allt att produktinformationen (klassificering, märkning och säkerhetsdatablad) uppfyller de krav som

ställs enligt kemikalielagstiftningen och att anmälningarna till produktregistret har kommit in och är korrekta.

Företag som tillverkar, importerar eller för in kemiska produkter till Sverige ska anmäla verksamheten och produkterna till Kemikalieinspektionens produktregister. Registret är ett viktigt underlag för Kemikalieinspektionens urval av företag och underlättar planeringen av inspektionsverksamheten. Registret har cirka 2 400 aktiva företag och cirka 105 000 kemiska produkter är aktivt anmälda. Nedan ges en sammanställning för de regelområden som kan komma ifråga vad gäller tillsyn av kemiska produkter hos primärleverantörer. Observera att det inte är någon totallista.

Tabell 1. Översikt av regelområden som kontrolleras vid tillsyn av kemiska produkter.

Regelområden ¹	Beskrivning
Registrering	Registrering till Echa enligt förordning 1907/2006/EG, Reach
Klassificering och märkning	Klassificering och märkning av kemiska produkter enligt kriterier i 1272/2008/EG (CLP).
Säkerhetsdatablad	Säkerhetsdatablad ska finnas för kemiska produkter enligt bilaga II till förordning 1907/2006/EG, Reach.
Förpackningsregler	Konsumentprodukter ska t.ex. ha barnskyddande förslutning och kännbar varningsmärkning. CLP-förordningen.
Överlåtelsestillstånd	Särskilt farliga produkter kräver tillstånd för överlåtelse i Sverige. Förordning 2008:245 och KIFS 2017:7
Produktregistret	Företag som tillverkar och importerar kemiska produkter behöver anmäla dessa till Kemikalieinspektionens produktregister. 14 kap. 10 – 12 §§ miljöbalken, 3 – 6 §§ förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer. KIFS 2017:7.
Begränsningsregler	Begränsningar finns både nationellt och i EU-lagstiftning. Exempel är: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bly i färger ▪ CMR*- ämnen till konsumenter ▪ PFOS ▪ VOC i färger och lacker ▪ Klorerade lösningsmedel <p>* <i>Cancerframkallande, mutagena och reproduktionstoxiska ämnen</i></p>
Regler om tvätt- och rengöringsmedel	Begränsar användningen av svärmedbrytbara tensider och innehåller särskilda krav på innehållsdeklarationer m.m.
Fluorerade växthusgaser	Förordning (EU) nr 517/2014 om fluorerade växthusgaser.
Produktsäkerhet	Produktsäkerhetslagen kan i vissa fall tillämpas om inga andra regler eller begränsningar finns för att förhindra risker med en produkt.

2.2 Strategier för urval av tillsynsprojekt

I vår prioritering av tillsyn är hög riskminimering vår viktigaste aspekt. De huvudsakliga kriterierna vid urval är:

¹ Utförligare regelbeskrivningar finns i bilaga till denna plan

- produkter som innehåller särskilt farliga ämnen
- användning som medför hög risk
- ny lagstiftning
- där samordningsvinster kan uppnås nationellt eller inom EU
- företag med låg kunskap om gällande regelverk

2.3 Tillgängliga resurser

Tillgängliga resurser för operativ tillsyn av kemiska produkter 2019 är ca 10 årsarbetskrafter (årsarbetskraften är beräknad utifrån en effektiv arbetstid av 157 persondagar).

2.4 Planerade tillsynsaktiviteter

Kemikalieinspektionen arbetar i projektform med prioriteringar utifrån bransch, regelområde, typ av produkter/kemikalier, eller geografisk region. Projektformen underlättar samordning med branscher samt ger fördjupning och fokus på området. För 2019 har vi planerat följande projekt inom den operativa tillsynen av kemiska produkter.

Tabell 2. Operativ tillsyn under 2019 för kemiska produkter

Tillsynsaktivitet	Beskrivning av aktiviteten
Regionala inspektionsomgångar (RIO)	<p>Tillsyn av primärleverantörer inom en viss geografisk region. Tillsynen utgår från det enskilda företagets verksamhet och granskar de regelområden som är relevanta för just deras produktgrupper. En bedömning av samtliga företag görs, vissa prioriteras för tillsyn.</p> <p>Syftet är att tillse regelefterlevnad i en form som är kostnadseffektiv och där konkurrensneutraliteten blir tydlig för företagen.</p> <p>Tillsynen är återkommande och systematisk. Under första halvåret 2019 kommer vi att granska företag i Stockholms, Södermanlands och Jämtlands län.</p>
Vätskor till elektroniska cigaretter	<p>Tillsyn av vätskor till elektroniska cigaretter med avseende på klassificering, märkning och förpackningsregler i enlighet med CLP-förordningen.</p> <p>Syftet är att uppnå en korrekt märkning av vätskor på marknaden och att därmed främja en säker användning.</p> <p>Urval av företag kommer främst att ske utifrån vilka företag som tillverkar och/eller för in vätskor till Sverige och säljer dem via e-handel.</p>
Reachregistrering och intermediärer	<p>Tillsyn av skyldigheter att registrera ämnen i enlighet med Reach-förordningen. Vi ska granska så kallade strängt kontrollerade betingelser för ämnen som registrerats som intermediärer.</p> <p>Syftet är att kontrollera att företagen har registrerat ämnen samt att de har gjort det på ett korrekt sätt, och att eventuella undantag är tillämpliga.</p> <p>Sker i samarbete med tullmyndigheterna och genomförs i samverkan med övriga EU-länder.</p>
Tvätt- och rengöringsprodukter	<p>Tillsyn och analyser av total fosforhalt i tvätt- och maskindiskmedel för konsumentbruk.</p>

	<p>Syftet är att kontrollera att marknaden följer gällande begränsningar i tvätt- och rengöringsförordningen. Begränsning av fosfor bidrar till att minska övergödningen av Östersjön och andra vattendrag.</p> <p>Tillsyn av primärleverantörer av tvätt- och maskindiskmedel för konsumentbruk, inklusive analyser av fosforhalt.</p>
Bly i lödtenn	<p>Tillsyn av företag som överlåter lödtenn med bly till privatpersoner. Detta med anledning av ett förbud sedan 1 mars 2018.</p> <p>Syftet är att kontrollera att lödtenn innehållande bly inte säljs till privatpersoner.</p> <p>Projektet är en uppföljning av en riktad informationsinsats till företag som genomfördes 2018.</p>
Händelsestyrd tillsyn och omvärldsbevakning	<p>Tillsyn utifrån inkommande tips från allmänhet, företag och andra myndigheter om företag eller produkter som de anser inte uppfyller gällande kemikalieregler.</p> <p>Syftet är ökad regelefterlevnad hos företag som sätter ut kemiska produkter på marknaden.</p> <p>Tipsen granskas och vid behov utförs inspektion. Utifrån tipsen kan vissa produktgrupper väljas ut för inspektion av hela branschen.</p>

Utöver ovan beskrivna projekt genomförs ett antal förstudier i syfte att underlag för bland annat bedömning av risknivåer och metodval för kommande projekt. Exempel på planerade förstudier 2019 är produkter för metallsmede och konstnärsfärg.

3 Bekämpningsmedel

3.1 Kort beskrivning av tillsynsområdet

Bekämpningsmedel är produkter som är avsedda att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Bekämpningsmedel indelas i biocidprodukter och växtskyddsmedel.

Alla bekämpningsmedel (både yrkesmässiga och konsumentprodukter), med vissa undantag, som säljs och används i Sverige måste vara prövade och godkända av Kemikalieinspektionen. Bekämpningsmedel ska också anmälas till Kemikalieinspektionens produktregister och de omfattas av reglerna om klassificering, märkning och säkerhetsdatablad. Jämfört med andra kemiska produkter finns ytterligare krav för märkning och information för bekämpningsmedel.

I tillsynen av bekämpningsmedel granskar myndigheten bland annat att produkterna har ett godkännande, att mängden verksamt ämne överensstämmer med godkännandet samt att produkterna uppfyller kraven på produktinformation.

Nedan ges en översyn av regelområden som är aktuella inom området för bekämpningsmedel.

Tabell 3. Översikt av regelområden som kontrolleras vid tillsyn av bekämpningsmedel.

Regelområden ²	Beskrivning
Godkända bekämpningsmedel	Kontroll att endast bekämpningsmedel som är godkända eller har dispens av Kemikalieinspektionen tillhandahålls på marknaden. Från och med 2011 gäller växtskyddsmedelsförordningen, (EG) nr 1107/2009, för växtskyddsmedel med regler om godkännande, reklam, registerhållning m.m. Från och med den 1 september 2013 gäller biocidförordningen (EG) nr 528/2012 med regler om godkännande, reklam, registerhållning m.m.
Analyser (innehåll överensstämmelser med godkännande)	Verksamma ämnen analyseras för att se om sammansättningen överensstämmer med produktgodkännandet och att rätt verksamt ämne ingår i produkten.
Klassificering och märkning	Kontroll att klassificering och märkning följer kriterier i KIFS 2005:7, förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP) och särskilda märkningsregler för bekämpningsmedel som finns i KIFS 2008:3, växtskyddsmedelsförordningen och biocidförordningen.
Säkerhetsdatablad	Kontroll av säkerhetsdatablad som ska finnas för farliga kemiska produkter enligt bilaga II i Reach-förordningen, (EG) nr 1907/2006.
Förpacknings- och förvaringsregler	Konsumentprodukter ska t.ex. ha barnskyddande förslutning och kännbar varningsmärkning. Förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP), KIFS 2017:7 och särskilda förpackningsregler för bekämpningsmedel som finns i KIFS 2008:3 växtskyddsmedelsförordningen och biocidförordningen.
Produktregistret	Företag som tillverkar och importerar kemiska produkter behöver anmäla dessa till Kemikalieinspektionens produktregister. 14 kap. 10 – 12 §§ miljöbalken, 3 – 6 §§ förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer.
Produktsäkerhet	För bekämpningsmedel är denna lagstiftning sällan tillämplig, men det kan förekomma om inga andra regler eller begränsningar finns. 3 § produktsäkerhetsförordningen (2004:469).
Överlåtelse	7 – 15 §§ förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer, 4 kap. KIFS 2017:7 om kemiska produkter och biotekniska organismer

3.2 Strategier för urval av tillsynsprojekt

I vår prioritering av tillsyn är hög riskminimering vår viktigaste aspekt. De huvudsakliga kriterierna vid urval är:

- otillåtna bekämpningsmedel; saknar godkännande för den svenska marknaden eller har ett tidigare godkännande som upphört att gälla
- produkter som innehåller särskilt farliga ämnen
- användning som medför hög risk
- ny lagstiftning
- där samordningsvinster kan uppnås nationellt eller inom EU
- företag med låg kunskap om gällande regelverk

²Utförligare laglista finns i bilaga till denna plan

Dessutom utförs analyser för att kontrollera att produkternas sammansättning överensstämmer med de produktgodkännanden som beslutats av Kemikalieinspektionen och för att kunna upptäcka bekämpningsmedel som säljs under falskt namn (piratkopior).

3.3 Tillgängliga resurser

Tillgängliga resurser för operativ tillsyn av bekämpningsmedel 2019 är cirka 3,5 årsarbetskrafter (årsarbetskraften är beräknad utifrån en effektiv arbetstid av 157 persondagar).

3.4 Planerade tillsynsaktiviteter

För 2019 planeras följande projekt inom den operativa tillsynen av bekämpningsmedel.

Tabell 4. Operativ tillsyn under 2019 för bekämpningsmedel

Tillsynsaktivitet	Beskrivning av aktiviteten
Analys av växtskyddsmedel	<p>Kontroll av den kemiska sammansättningen i växtskyddsmedel. Enligt artikel 68 i växtskyddsförordningen ska medlemsländerna årligen utföra analyser av växtskyddsmedel.</p> <p>Syftet är att kontrollera att sammansättningen överensstämmer med de produktgodkännanden som beslutas av Kemikalieinspektionen, samt kontrollera att olagliga produkter inte finns på marknaden Fem procent av de godkända produkterna ska analyseras årligen.</p> <p>Utöver analyser ska granskning ske av företagets rutiner för kvalitetssäkring av halterna verksamma ämnen m.m. i produkterna. Ett kontrollprogram för analyser kommer att tas fram i samband med detta projekt. Samverkan kommer ske med Danmark och Finland som en del av projektet.</p>
Regional tillsyn av företag som säljer biocidprodukter	<p>Tillsyn av bekämpningsmedelsföretag inom en viss geografisk region. Fokus är tillsyn av biocidprodukter som ännu inte kräver godkännande. Alla företag inom området granskas, vissa väljs ut för tillsyn.</p> <p>Syftet är att minska riskerna med biocidprodukter genom att bland annat kontrollera och säkerställa att biocidprodukter är regelrätt märkta och klassificerade, samt att informera biocidföretag om regelverket.</p> <p>Under 2019 kommer vi att granska företag i Skåne och Blekinge län.</p>
E-handel – ett nordiskt samarbetsprojekt	<p>Kontroll av bekämpningsmedel saluförda via e-handel.</p> <p>Syftet är att få ökad harmonisering och effektivisering av e-handelstillsynen genom förbättrade metoder och snabbare kommunikationsvägar, samt en ökad kontroll av kemikalierregler för bekämpningsmedel och aktörer på den nordiska e-handelsmarknaden.</p> <p>Projektet är ett samarbete med övriga nordiska länder gällande tillsyn av företag som säljer bekämpningsmedel via internet.</p>
Händelsestyrd tillsyn och omvärldsbevakning	<p>Tillsyn utifrån inkommande tips från allmänhet, företag och andra myndigheter om företag eller produkter som de anser inte uppfyller gällande kemikalierregler.</p> <p>Syftet är ökad regelefterlevnad hos företag som saluför bekämpningsmedel.</p> <p>Tipsen granskas och vid behov utförs inspektion. Utifrån tipsen kan vissa produktgrupper väljas ut för inspektion av hela branschen.</p>

Utöver ovan beskrivna projekt genomförs ett antal förstudier i syfte att underlag för bland annat bedömning av risknivåer och metodval för kommande projekt. Exempel på planerad förstudie under året är kontroll av biocider och biocidbehandlade varor som saluförs i zooutiker och som är ämnade för husdjur.

4 Varor

4.1 Kort beskrivning av tillsynsområdet

En vara definieras i miljöbalken och Reach-förordningen som ett föremål som under produktionen får en särskild form, yta eller design, vilken i större utsträckning än dess kemiska sammansättning bestämmer dess funktion. Exempelvis definieras en behandlad träskiva såsom en kemisk produkt, men utgör skivan en bordsyta så definieras den som en vara. För varor finns liksom för kemiska produkter bestämmelser om skyldighet att informera om farliga ämnen och förbud mot vissa ämnen. För vissa varugrupper finns detaljregler som begränsar användningen av specifika kemiska ämnen, t.ex. avgivning av nickel från smycken; bly, kadmium och vissa bromerade flamskyddsmedel i elektrisk och elektronisk utrustning och användning av vissa ämnen i leksaker, t.ex. mjukgörare (ftalater). I dagsläget är dock bestämmelserna som gäller för varor mindre omfattande än de som gäller för kemiska produkter. Nedan ges exempel på de regelområden som gäller varutillsyn och exempel på varugrupper som kan vara aktuella.

Tabell 5. Sammanställning av regelområden som kontrolleras vid tillsyn av varor

Regelområden ³	Regel	Varugrupper
Produktsäkerhet	Produktsäkerhetslagen (2004:451)	Varor som kan utgöra någon typ av kemisk hälsorisk som inte täcks av mer specifik (harmoniserande) EU-lagstiftning.
Leksakers säkerhet	Lag (2011:579) om leksakers säkerhet	Leksaker när det gäller deras brännbarhet och kemiska egenskaper.
Information om varor enligt Reach	Reach artikel 33	Alla typer av varor som innehåller särskilt farliga ämnen enligt Reach (SVHC-ämnen upptagna på kandidatförteckningen). Informationen ska åtminstone omfatta namnet på det aktuella ämnet.
Varor som ska anmälas enligt Reach	Reach artikel 7	Sedan 1 juni 2011 ska ämnen som finns upptagna på kandidatförteckningen i Reach och finns i varor anmälas, dock med vissa undantag.
Begränsningsregler EU	Reach, bilaga XVII Direktiv 2011/65/EU (RoHS) Förordning (EG) nr 850/2004 (POPs)	Exempel på ämnen i varor: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nickel i smycken ▪ Ftalater i leksaker ▪ Kadmium i varor, särskilt plaster ▪ PAH i däck ▪ Azofärgämnen i textilier och läder ▪ Sexvärt krom i lädervaror ▪ Kortkedjiga klorparaffiner (POPs) ▪ Vissa tungmetaller m.m. i elektriska produkter (RoHS)

³ Utförligare regelbeskrivningar finns i bilagan

Fluorerade växthusgaser	Förordning (EU) nr 517/2014 om fluorerade växthusgaser	Kontroll av hur företag som säljer vämeppumpar säkrat att de installerats av certifierad installatör.
Begränsningsregler Nationellt	SFS 1998:944, KIFS 2008:2	Exempel på ämnen i varor: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Formaldehyd i träskivor ▪ Kvicksilver i varor

4.2 Strategier för urval av tillsynsprojekt

För varor finns till skillnad från kemiska produkter och bekämpningsmedel inget krav på anmälan till ett register som kan användas för prioritering av tillsynen. Vilka varugrupper vi ska prioritera inom tillsynen baseras på kriterier som innefattar risken för att människor eller miljön utsätts för skador, såsom:

- sannolikhet att farligt ämne kan finnas i en vara
- ämnets farlighet
- varans användningsmönster
- om varan används av känsliga grupper
- tillsynsbarhet, exempelvis
  - förekomst och utformning av regler
  - att lämpliga testmetoder finns
- generell kunskapsnivå inom branschen
- om samordningsvinster kan uppnås nationellt eller inom EU

Strategin finns utförligare beskriven i Strategi för tillsyn över kemikalier i varor (Rapport 4/16, KemI, 2016) som finns tillgänglig på vår webbsida www.kemikalieinspektionen.se

4.3 Tillgängliga resurser

Tillgängliga resurser för operativ tillsyn av varor 2019 är cirka 6,5 årsarbetskrafter (årsarbetskraften är beräknad utifrån en effektiv arbetstid av 157 persondagar). Huvuddelen av tillsynen av varor finansieras av medel från Handlingsplanen för giftfri vardag.

4.4 Planerade tillsynsaktiviteter

För 2019 planeras följande projekt inom den operativa tillsynen av varor.

Tabell 6. Operativ tillsyn för varor under 2019

Tillsynsaktivitet	Beskrivning av aktiviteten
Information om farliga ämnen i varor – ett nationellt samarbetsprojekt med Sveriges kommuner	Tillsyn av hur företag hanterar informationsplikten om farliga ämnen i varor, vilket är viktigt för att konsumenterna ska kunna göra medvetna val när de handlar. Kontroll av biocidbehandlade varor och information om ämnen på kandidatförteckningen. Syftet är att öka företagets medvetenhet om de regler som finns rörande information om farliga ämnen i varor samt att genom tillsynsvägledning stödja kommunernas tillsyn på detta område.

	<p>Analys av kemiskt innehåll kommer att utföras. Projektet är ett nationellt samverkansprojekt med Sveriges kommuner. Projektet ingår även i ett EU-gemensamt projekt gällande biocidbehandlade varor.</p>
E-handel – ett nordiskt samarbetsprojekt	<p>Kontroll av varor saluförda via e-handel.</p> <p>Syftet är att få ökad harmonisering och effektivisering av e-handelstillsynen genom förbättrade metoder och snabbare kommunikationsvägar, samt en ökad kontroll av kemikalierregler för varor, produkter och aktörer på den nordiska e-handelsmarknaden.</p> <p>Analys av kemiskt innehåll kommer att utföras. Projektet är ett samarbete med andra nordiska länder gällande tillsyn av företag som säljer varor via internet.</p>
Hemelektronik	<p>Kontroll av hemelektronik med inriktning på tillsyn av bland annat musikelektronik samt batterier och batteridrivna produkter.</p> <p>Syftet är att inspektera tidigare inte kontrollerade områden både vad gäller bransch, typ av produkt och företag.</p> <p>Analys av kemiskt innehåll kommer att utföras. Kontrollen av batterier och batteriprodukter ingår i ett samverkansprojekt med andra EU-länder. Granskningen innefattar kontroll av laguppfyllnad av både batteridirektivet och RoHS-direktivet.</p>
Elektriska industriprodukter	<p>Pilotprojekt inriktat på kontroll av elektriska industriprodukter som omfattas av RoHS-direktivet.</p> <p>Syftet är att utveckla metoder för kontroll av produkter som används inom industrin, av företag eller inom offentlig verksamhet.</p> <p>Produkterna kommer att granskas genom dokumentationskontroll och besöksinspektioner.</p>
Läder och skinn	<p>Kontroll av varor av läder och skinn med avseende på innehåll av bland annat sexvärt krom och azofärger. I det europeiska informationssystemet (Rapex) är rapporter om lädervaror med sexvärt krom, som är ett cancerogent ämne, vanligt förekommande. Tillsynen fokuserar på varor som vid användning kommer i långvarig kontakt med hud/munhåla, exempelvis läderarmband till smycken och klockor.</p> <p>Syftet är att kontrollera och säkerställa att varor av läder inte innehåller ämnen som kan orsaka allergiska reaktioner samt att få en bild hur vanligt sexvärt krom är på den svenska marknaden.</p> <p>Analys av kemiskt innehåll kommer att utföras.</p>
Samverkan tullprojekt FORUM/PARCS 2019	<p>Kontroll av varor i samband med att de förs över den svenska gränsen. Fokus på kontroll av reglerade metaller som bly, kadmium och nickel i bijouterier.</p> <p>Syftet är dels att kontrollera varor innan de sätts ut på den svenska marknaden och dels att stärka samarbetet med tullen.</p> <p>Analys av kemiskt innehåll kommer att utföras. Projektet är ett samarbete med Tullverket och är ett pilotprojekt inom ramen för Forum för att bland annat kontrollera restriktioner i bilaga XVII i Reach.</p>

<p>Fluorerade växthusgaser i luftvärmepumpar</p>	<p>Kontroll av hur företag som säljer luftvärmepumpar till slutkonsument säkerställer att värmepumpen installeras av certifierad installatör. Detta är en fortsättning på tillsyn påbörjad under 2018.</p> <p>Syftet är att säkra att branschen har ändamålsenliga rutiner.</p>
<p>Övrig händelsestyrd tillsyn och omvärldsbevakning</p>	<p>Tillsyn utifrån inkommande tips från allmänhet, företag och andra myndigheter om företag eller varor som de anser inte uppfyller gällande kemikalier regler.</p> <p>Syftet är ökad regelefterlevnad hos företag som saluför varor</p> <p>Tipsen granskas och vid behov utförs inspektion. Utifrån tipsen kan vissa varugrupper väljas ut för inspektion av hela branschen.</p>

Utöver ovan beskrivna projekt genomförs ett antal förstudier i syfte att underlag för bland annat bedömning av risknivåer och metodval för kommande projekt. Exempel på planerad förstudie under året är exempelvis av varor till offentliga miljöer där barn vistas.

Bilaga – Laglista

Nedan listas de författningar där hela eller delar av bestämmelserna per den 1 januari 2019 är Kemikalieinspektionens tillsynsområde.

Lag/ Förordning/ Föreskrift/ EU-förordning
EU-förordningar
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach)
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 (CLP)
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar (POPs) och om ändring av direktiv 97/117/EEG
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt och rengöringsmedel
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och Kommissionens förordning (EU) nr 547/2011 av den 8 juni 2011 om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 vad gäller märkningskrav för växtskyddsmedel
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 517/2014 av den 16 april 2014 om fluorerade växthusgaser och om upphävande av förordning (EG) nr 842/2006
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 649/2012 av den 4 juli 2012 om export och import av farliga kemikalier
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 av den 16 september 2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet
Lagar
Miljöbalk (1998:808)
Produktsäkerhetslag (2004:451)
Lag (2011:579) om leksakers säkerhet
Förordningar
Miljötillsynsförordning (2011:13)
Förordning (2007:19) om PCB m.m.
Förordning (2016:402) om nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel
Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel
Förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter
Förordning (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer

Produktsäkerhetsförordning (2004:469)
Förordning (2011:703) om leksakers säkerhet
Förordning (2008:834) om producentansvar för batterier
Förordning (2012:861) om farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning
Förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser
Föreskrifter
Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:7) om klassificering och märkning av kemiska produkter
Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:7) om kemiska produkter och biotekniska organismer
Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel
EU-direktiv genomförda i svenska författningar
<p>Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering (VOC).</p> <p>Direktivet är införlivat i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken, i förordning (2008:245) samt i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS2017:7). I övrigt har Naturvårdsverket föreskrifter på området.</p>
<p>Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/65/EU om begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (RoHS 2).</p> <p>Direktivet är införlivat i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken, genom förordning (2012:861) om farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning, och i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS2017:7).</p>
<p>Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/45/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat (preparatdirektivet).</p> <p>Direktivet införlivades i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken och i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:7) om klassificering och märkning av kemiska produkter. Bestämmelserna ersatta i sak av CLP och behöver därför inte följas aktivt men tjänar som referens under en övergångsperiod till och med utgången av maj 2017.</p>
<p>Europaparlamentets och rådets direktiv 67/548/EEG om tillnärmning av lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen.</p> <p>Direktivet införlivades i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken och i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:7) om klassificering och märkning av kemiska produkter och Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:7) om kemiska produkter och biotekniska organismer. Se ovan om preparatdirektivet.</p>
<p>Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/48/EG om leksaker säkerhet</p> <p>Direktivet finns införlivat i svensk lagstiftning inom ramen för lag (2011:579) om leksakers säkerhet och förordning (2011:703) om leksakers säkerhet samt KIFS 2017:7</p>
<p>Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG om förpackningar och förpackningsavfall</p> <p>Bestämmelserna om tungmetaller i förpackningsmaterial från direktivet finns införlivat i svensk lagstiftning genom ramen för miljöbalken, samt i förordning 1998:944.</p>

Box 2, 172 13 Sundbyberg
08-519 41 100

Besöks- och leveransadress
Esplanaden 3A, 172 67 Sundbyberg

kemi@kemi.se
www.kemikalieinspektionen.se